

Studenci pierwszego roku o wyborze uczelni

DR HAB. PIOTR DŁUGOSZ, PROF. UP
INSTYTUT FILOZOFII I SOCJOLOGII UP

W Centrum Badań Młodości ulokowanym w Instytucie Filozofii i Socjologii UP został uruchomiony projekt pod nazwą „Barometr Studentów UP”. Ma on na celu dostarczanie wiedzy na temat różnych aspektów funkcjonowania studentów w życiu uczelni i w społecznej przestrzeni miasta. Uzyskiwana w ten sposób wiedza pozwoli lepiej poznać młodą generację, która postanowiła kontynuować edukację na studiach wyższych. W planie jest też prowadzenie badań porównawczych z uczelniami zlokalizowanymi w Czechach, na Ukrainie i na Węgrzech.

Inauguracja Barometru przypadła na szczególny czas, jakim jest pandemia i zdalne nauczanie. Do tej pory żadna grupa maturzystów nie spotkała się z całkowitym przeniesieniem nauki do cyfrowej rzeczywistości. Ponadto należy przypomnieć, że egzamin maturalny został przesunięty i odbywał się w czerwcu a nie w maju. Maturę zdało w pierwszym terminie 74%. Rok wcześniej poziom zdawalności wynosił 81%. Być może zdalna edukacja przyczyniła się do pogorszenia wyników maturzystów. Warto dodać, że tegoroczna rekrutacja na studia była wielką niewiadomą. Maturzyści gorzej niż w poprzednich latach wypadli na egzaminach, ale w dyskursie prasowym pojawiły się informacje, że w związku z niepewnością wynikającą z pandemii, nauczaniem online itp., warto zrobić sobie rok przerwy od nauki i wrócić na studia, gdy całe zamieszanie z COVID-19 się zakończy.

Pierwszy Barometr Studentów UP podejmował kwestie motywów, jakimi kierowali się młodzi ludzie

podczas wyboru studiów na Uniwersytecie Pedagogicznym. Chcieliśmy się też dowiedzieć, jak tegoroczni absolwenci szkół średnich postrzegają naszą uczelnię, z jakich środowisk się wywodzą i co ich skłoniło do rozpoczęcia kształcenia na UP.

Sondaż metodą online (CAWI) został przeprowadzony na początku października. Udało się zebrać 223 poprawnie wypełnione kwestionariusze. Na podstawie zebranych danych został zarysowany profil studentów pierwszego roku UP. Liczba uzyskanych zwrotów nie uprawnia do dokładnej charakterystyki całej zbiorowości nowoprzyjętych studentów, jednak wielkość próby pozwala na eksplorację podejmowanej problematyki.

W ankiecie respondenci byli pytani o ocenę edukacji w ich szkole średniej. O wysokim poziomie nauczania przekonanych było 22% z nich, a 45% stwierdziło, że poziom zdalnej edukacji był niski. Na średni poziom zdalnego nauczania wskazało 33% osób. Nauką online były zmęczonych 46% badanych. Dla 37% nauka zdalna była mniej męcząca niż tradycyjna, a 17% stwierdziło, że było tak samo zmęczonych, jak zawsze, kiedy kończy się rok szkolny. Tegoroczni maturzyści odczuli pogorszenie poziomu edukacji wywołane wprowadzeniem nauczania zdalnego. Jednak w ocenie jej skutków psychospołecznych nie było jednoznacznego poglądu – część respondentów miała pozytywne doświadczenie a część negatywne. Analizy pokazują, że wśród uczniów nisko oceniających jakość zdalnej edukacji, 55% odczuwało większe zmęczenie. Spośród badanych przekonanych o średniej jakości edukacji, większe zmęczenie wyrażało 41%. Natomiast spośród respondentów wystawiających wysoką ocenę, 35% było zmęczonych edukacją online. Wyniki analiz pokazują,

Wykres. Powody, którymi kierowali się kandydaci podczas wyboru studiów na UP

że przyczyną takiej sytuacji może być napięcie powstające między oczekiwaniami maturzystów a realną efektywnością kształcenia.

Badani mieli również ocenić uniwersytet w skali od 1 do 5. Najwyżej oceniono posiadanie profesjonalnej kadry, specjalistów w danej dziedzinie (4,26) oraz wykładowców mających dobry kontakt ze studentami (4,23). Również wysokie stopnie wystawiono za zapewnienie wiedzy ogólnej (4,14), stwarzanie dobrej atmosfery (4,10), szacunek dla studenta (4,06) czy posiadanie wymagającej kadry (4,06). Ankieterzy stwierdzili też, że UP daje satysfakcję ze studiowania (4,05) i pozwala rozwijać zainteresowania (4,04). Nieco gorzej oceniono możliwość działalności w kołach naukowych, organizacjach studenckich (3,97), a także stymulowanie ambicji młodych ludzi (3,93). Słabsze noty uzyskały również takie aspekty, jak: kształcenie umiejętności przydatnych w pracy zawodowej (3,90), perspektywa zdobycia dobrej pracy (3,86), zaplecze socjalno-bytowe (3,81), zaplecze rekreacyjno-sportowe (3,79), uczenie kreatywności (3,66), zapewnienie elastycznych programów studiów (3,60), współpraca z otoczeniem lokalnym w tym z przedsiębiorcami (3,46) oraz zapewnienie kontaktów z zagranicą (3,44).

Uniwersytet Pedagogiczny jest postrzegany jako uczelnia z dobrą kadram, w której studenci mogą realizować swoje pasje. To duży atut pozwalający na konkurowanie o studentów na rynku edukacyjnym. Młodzi ludzie, którzy wybierają UP chcą uzyskać wiedzę i intelektualny rozwój. Badani studenci pierwszego roku pytani o najważniejsze źródło informacji o wybieranych

studiach wskazywali najczęściej strony internetowe instytutów (40%). Na drugim miejscu byli znajomi studenci z UP (21%). Rzadziej ankietowani korzystali z Facebooka (8%), informacji od rodziny (7%), drukowanych informatorów (6%). Zatem najważniejszym źródłem informacji o studiach są strony instytutów oraz opinie naszych studentów. Większość kandydatów, którzy planują podjąć studia na UP, korzystało z informacji zamieszczonych na stronach internetowych w instytutach (83%) i uznało je za pomocne (67%) lub bardzo pomocne (17%). Część respondentów nie miała opinii (10%) a tylko 1% badanych zaznaczyło odpowiedź, że strony internetowe instytutów nie pomogły im w dokonaniu wyboru. Ogólnie aż 84% badanych uznało je za przydatne przy podejmowaniu decyzji dotyczącej wyboru kierunku. Na podstawie uzyskanych odpowiedzi należy stwierdzić, że strony internetowe instytutów spełniają swoją podstawową funkcję – zachęcają kandydatów do podjęcia studiów na UP.

Zapytaliśmy naszych studentów również o motywy jakimi kierowali się, kontynuując edukację na studiach wyższych. Większość ankietowanych podjęcie studiów motywowała potrzebą dalszego rozwoju (67%). Ponad połowa uznała, że studia pozwolą na możliwość rozwinięcia własnych zainteresowań (57%). Część widzi w nich szansę na zwiększenie swoich szans na rynku pracy (53%) a na możliwość uzyskania wysokich zarobków wskazało 39% ankietowanych. Studia zdaniem badanych dają wiele okazji do poznania ciekawych ludzi (39%). O przedłużeniu młodości poprzez

studia mówiło 31%. O tym, że wyższe wykształcenie zapewnia perspektywę bogatego i wygodnego życia było przekonanych 24%. Podobna grupa osób uważała, że skończenie studiów daje wysoką pozycję społeczną (22%). Rzadziej były wybierane takie odpowiedzi, jak „bez dyplomu ukończenia studiów nie ma szans na uzyskanie dobrej pracy” (15%) czy „współczesny młody człowiek musi mieć skończone studia” (14%). Niewiele maturzystów kierowało się namowami rodziców (8%), postępowaniem znajomych (6%), możliwością zdalnego studiowania w domu (4%). Pojawiały się także inne przyczyny. Na przykład na kontynuowanie rodzinnej tradycji wskazało 2% ankietowanych. Taka sama liczba osób podjęła decyzję dotyczącą wyboru studiów po sugestii nauczyciela. Odpowiedzi na powyższe pytanie wskazują, że maturzystom głównie zależy na rozwijaniu własnych zainteresowań i poszerzaniu horyzontów intelektualnych. Tendencja ta wpisuje się w indywidualizację współczesnej młodzieży, poszukującej własnej drogi życiowej.

W kolejnym pytaniu prosiliśmy naszych studentów, aby wskazali na powody, którymi się kierowali wybierając studia na UP. Na wykresie zostały zaprezentowane odpowiedzi. Wynika z nich, że wybór naszej uczelni jest powiązany z miejscem studiowania. Kraków jako miasto akademickie ma dobrą markę i jest magnesem przyciągającym młodzież, jest kojarzony z wysoką jakością kształcenia, życiem kulturalnym, możliwością pracy w trakcie studiów. Respondenci wskazali też, że o wyborze UP zadecydowała odległość dzieląca uczelnię od miejsca zamieszkania, perspektywa atrakcyjnej pracy po skończeniu studiów czy nowoczesny program studiów. Tegoroczni maturzyści decydowali się na wybór UP, ponieważ znajomi lub krewni tam studiują bądź studiowali. Młodzi ludzie wskazywali na dobrą jakość nauczania, wykwalifikowaną kadrę naukowo-dydaktyczną oraz wysokie miejsca zajmowane przez UP w rankingach szkół wyższych. Ważna była dla nich również tradycja i renoma uczelni.

Wybór uczelni i kierunku studiów zawsze rodzi dylematy. Kandydaci nie mają pewności, jaki wybór okaże się dla nich najbardziej atrakcyjny i pozwoli na dalszy rozwój wiedzy i zainteresowań. Niemniej istotne jest to, że maturzyści nie wiedzą, jakie są ich szanse na przyjęcie, czy ich osiągnięcia maturalne są wystarczające do uzyskania indeksu wymarzonej uczelni lub kierunku. Opisywane tendencje mają

odzwierciedlenie w postawach maturzystów. Kandydaci starają się maksymalizować swoje szanse, bo aż 48% składało dokumenty na inny kierunek studiów na UP a 38% złożyło dokumenty na taki sam kierunek, ale na innej uczelni.

Maturzyści, którzy otrzymali indeks UP byli usatysfakcjonowani z wyniku rekrutacji (89%). W tej grupie 41% było zdecydowanie zadowolonych, a 48% zadowolonych z przyjęcia na wybrany przez siebie kierunek na UP. Oznacza to, że wybór UP na miejsce studiowania jest świadomy a nie wymuszony. Zapytaliśmy też o to, w jaki sposób chcieliby studiować w trakcie pandemii. Najczęściej wskazywano, że tryb mieszany byłby najbardziej odpowiedni, uznało tak 39% badanych. Na tryb zdalny wskazało 31% ankietowanych. Tradycyjne nauczanie preferowało 23% osób, a dla 6% było obojętne to w jaki sposób będzie prowadzona edukacja. Dane pokazują, że mimo częściowego zmęczenia zdalną edukacją w szkole średniej, młodzież na samym początku roku akademickiego preferowała nauczanie zdalne.

Na koniec przedstawię krótką charakterystykę naszych nowych studentów. W momencie składania dokumentów na studia pracowało 48% z nich. Z Krakowa pochodziło 22%, z innego miasta 41% a ze wsi 37%. W trakcie rozpoczynania studiów zamieszkiwało w wynajmowanym mieszkaniu 53%, w akademiku 11%, natomiast w domu rodzinnym 34%. Wśród ankietowanych liceum ukończyło 79% a pozostali byli absolwentami technikum.

Reasumując wyniki badania, tegoroczni maturzyści mimo zmęczenia nauką zdalną i trudnościami związanymi z pandemią zdecydowali się na studia wyższe, ponieważ nadal zamierzają rozwijać swoje zainteresowania. Do realizacji planów wybierają UP, gdyż mieści się w królewskim mieście Krakowie i ma dobrą reputację. Największym kapitałem uczelni jest kadra naukowo-dydaktyczna, która daje możliwości rozwoju pasji i stwarza przyjazne warunki do studiowania.

Chciałem podziękować pani Karolinie Rojowskiej za pomoc w przygotowaniu narzędzia do realizacji sondażu online oraz pani Edycie Kowalik za pomoc logistyczną w badaniach. ●